

T.C. MERKEZ BANKASI TARAFINDAN KRİPTO VARLIKLARIN TANIMINA VE KULLANIM ALANLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK YAYIMLANDI

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (“TCMB”) tarafından, Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun (“6493 sayılı Kanun”) 12’nci ve 18’inci maddesine ve 1211 sayılı TCMB Kanunu’nun 4’üncü maddesine dayanılarak çıkarılan Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik (“Yönetmelik”), 16 Nisan 2021 tarihinde 31456 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

TCMB, 6493 sayılı Kanun kapsamında ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının faaliyetlerini düzenlemeye yetkili kurumdur.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yönetmelik ile Türk hukukunda ilk kez kripto varlıklara ilişkin tanımlama yapılmış ve ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve bankaların 6493 sayılı Kanun’da düzenlenen faaliyetleri bakımından kripto varlıklar ile sınırlı olmak üzere aşağıda yer verilen yasaklar getirilmiştir:

- (i) **Ödemelerde** kripto varlıklar, doğrudan veya dolaylı olarak kullanılamayacak ve kripto varlıkların ödemelerde kullanılmasına yönelik hizmet sunulamayacaktır.
- (ii) **Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları** kripto varlıklara ilişkin alım satım, saklama, transfer veya ihraç hizmeti sunan platformlara veya bu platformlardan fon aktarımı işlemlerine aracılık edemeyecektir.
- (iii) **Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları ile birlikte bankaları da kapsayacak şekilde, ödeme hizmeti sağlayıcıları tarafından ödeme hizmetlerinin sunulmasında ve elektronik para ihracında kripto varlıkların kullanılacağı şekilde iş modelleri geliştirilemeyecek ve bu iş modellerine ilişkin herhangi bir hizmet sunulamayacaktır.**

I. Kripto Varlık Tanımı

Türk hukukunda kripto varlık ilk kez, Yönetmelik madde 3 kapsamında, “dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak sanal olarak oluşturulup dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan, ancak itibari para, kaydi para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilmeyen gayri maddi varlıklar” olarak düzenlenmiştir.

Kripto varlıklara ilişkin düzenleme olmaması nedeniyle uygulamada yaşanan belirsizlikler, Yönetmelik’te kripto varlık tanımının yapılması ile giderilmeye çalışılmıştır. Tanımda teknolojik alt yapıdan bahsedilmesine rağmen, teknolojinin Yönetmelik’te açıkça tanımlanmaması da yerinde bir tercihtir ve teknolojik gelişmelere göre farklı yorumlamaya elverişlidir.

Kripto varlık tanımında “hak” veya “mal” ifadelerine yer verilmemesi, hukuki açıdan sınıflandırmayı zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte, tanımda yer alan “gayri maddi varlık” şeklinde tanımlanmasının muhasebe ve ileride gelebilecek olası bir düzenleme halinde vergi hukuku açısından sınıflandırma yapılmasının kolaylaştıracağı değerlendirilmektedir.

Kripto varlığın ne olmadığına ilişkin belirtilenler arasında “ödeme aracı” ifadesinin yer almasının yerindeliği ise eleştiriye açıktır. Ödeme araçları 6493 sayılı Kanun uyarınca cep telefonu ve kartlar gibi kişiye özel olarak tanımlanmış araçlardır. Kripto varlığı, “ödeme aracı” yerine 6493 sayılı Kanunda *banknot, madeni para, kaydi para veya elektronik para* olarak tanımlanan “fon” kavramı ile karşılaştırarak tanımlamak daha yerinde olurdu.

II. Ödemelere İlişkin Düzenlemeler

Ödemelere ilişkin getirilen düzenlemelerin etkileyeceği alanlar değerlendirilirken, Yönetmelik’in dayanağını teşkil eden 6493 sayılı Kanun’da yer alan hükümler mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Yönetmelik’in 3’üncü maddesinin 2’inci ve 3’üncü fıkraları uyarınca, kripto varlıkların ödemelerde doğrudan veya dolaylı şekilde kullanılamayacağı ve bu şekilde kullanılmasına yönelik hizmet sunulamayacağı düzenlenmiştir.

Yönetmelik hükümleri ile kripto varlıkların kullanılmasının ve kripto varlıkların kullanılmasına yönelik hizmet sunmanın yasaklanmasının kapsamını değerlendirirken, “ödeme” ifadesini “*ödeme işlemi*” olarak değerlendirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. 6493 sayılı Kanun madde 3/u kapsamında *ödeme işleminin*, talimat üzerine gerçekleşen “*fon yatırma, aktarma veya çekme faaliyeti*” şeklinde tanımlandığı görülmektedir.

Ödemelerde kripto varlıkların kullanımının yasaklanmasının, yalnızca 6493 sayılı Kanun kapsamında bir yasak olarak değerlendirilmesi gerektiği, bu yasağın, Yönetmelik kapsamında düzenlenen haller hariç olmak üzere, konusunu kripto varlık oluşturan alım-satım, trampa ve benzeri sözleşmelere engel teşkil etmeyeceği kanaatindeyiz.

III. Ödeme Hizmetlerinin Sunulması ve Elektronik Para İhracına İlişkin Düzenlemeler

TCMB’nin Yönetmelik’i hazırlarken Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun (“**BDDK**”) ve diğer kuruluşların alanına girmemeye gayretinde olduğu görülmektedir. Yönetmelik’in en fazla önem arz eden iki yasağının uygulama alanının, TCMB’nin denetim yetkisinde olan kuruluşlar ile sınırlı bir çerçevede tutulduğu görülmektedir.

Yönetmelik madde 4 ile getirilen yasaklardan ilki, kripto paraların kullanıldığı iş modellerine ilişkindir. Anılan maddede, **ödeme hizmeti sağlayıcılarının**, ödeme hizmetlerinin sunulması ve elektronik paranın ihracı faaliyeti kapsamında kripto varlıkların doğrudan veya dolaylı olarak kullanılacağı bir iş modeli geliştiremeyeceği ve bunlara ilişkin hizmet sunamayacağı düzenlenmiştir.

Anılan maddenin uygulama alanını değerlendirirken, yine 6493 sayılı Kanun’un göz önünde bulundurulmasında fayda olacaktır. 6493 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesi uyarınca aşağıda sayılan kurum ve kuruluşlar ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak kabul edilmektedir:

- (i) 5411 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar,
- (ii) Elektronik para kuruluşları,
- (iii) Ödeme kuruluşları,
- (iv) Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi.

Ödeme hizmetleri sunulması ve elektronik para ihracı 6493 sayılı Kanun'un asli düzenleme alanını oluşturan konular olup, bu alanlarda faaliyet göstermek isteyen kuruluşlar TCMB'nin izin ve denetimine tabiidir. Bu kapsamda, anılan madde 4 hükmü ile TCMB'nin mevzu bahis konularda kripto varlıkların kullanımının yaygınlaşmasını 6493 sayılı Kanun kapsamında engellemeyi amaçladığı değerlendirilmektedir. Bu iki konunun 6493 sayılı Kanun ile mevzuata giren hususlar olması ve TCMB'nin asıl yetkili kurum olması nedeniyle TCMB, kendisini yetkili görerek genel olarak BDDK'nin denetimine tabi olan bankaların da bu yasağa uymaları gerektiğini belirtmiştir.

IV. Kripto Varlık Platformlarına ve Bu Platformlardan Fon Aktarmaya İlişkin Düzenlemeler

Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin 2'inci fıkrası uyarınca ise, **ödeme ve elektronik para kuruluşlarının** kripto varlıklara ilişkin alım satım, saklama, transfer veya ihrac hizmetleri sunan platformlara veya bu platformlardan yapılacak fon aktarımlarına aracılık edemeyeceği düzenlenmiştir. Kripto paralarla iş modeli planlamaya ilişkin yasağın kapsamına ödeme ve elektronik para kuruluşlarının yanı sıra bankaları da dahil eden TCMB'nin, kripto varlıklara ilişkin platformlara ve bu platformlardan yapılacak fon aktarımlarını yasaklarken bu kez yasağın kapsamına bankaları dahil etmediği görülmektedir. Bu kapsamda, kripto varlığa dayalı işlemlerin gerçekleştirildiği platformlara ve söz konusu platformlardan yapılacak fon transferlerinin bankalar aracılığıyla gerçekleştirilmeye devam edilmesi mümkün olacaktır.

V. Yürürlük

Yönetmelik hükümlerinin yürürlüğe giriş tarihi 30 Nisan 2021'dir.

Ayrıntılı bilgi için bizimle temasa geçebilirsiniz.

Ela Sari

Ortak Avukat

ela.sari@aschukuk.com

Muhammet Altuntaş

Avukat

muhammet.altuntas@aschukuk.com

Didem Bayraktar

Avukat

didem.bayraktar@aschukuk.com

İşbu bilgilendirme notu 16 Nisan 2021 tarihinde 31456 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmasına Dair Yönetmelik'e ilişkin bilgilendirme amacıyla 16 Nisan 2021 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır. İşbu bilgilendirme notu içerisinde yer alan değerlendirmeler hukuki tavsiye ya da hukuki görüş niteliği teşkil etmemekte olup, bu değerlendirmelerden ötürü herhangi bir şekilde Aksu Çalışkan Beygo Avukatlık Ortaklığı'na sorumluluk tahmili mümkün değildir. Bu bilgi notunun kapsamındaki soru ve sorunlarınız bakımından hukuki danışman görüşü alınması tavsiye edilir.

Adres

Harmancı Giz Plaza Kat: 3-8-15-16
Levent İstanbul

Telefon

+90 212 284 98 82

Faks

+90 212 284 98 83
+90 212 279 63 32

E-Posta / Web Sitesi

info@aschukuk.com
www.aschukuk.com